

Uchwała Nr 2/2024

Komisji Habilitacyjnej w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
dr Konradowi Bocianowi
z dnia 26 lutego 2024 roku

w sprawie wyrażenia opinii o nadaniu stopnia doktora habilitowanego dr Konradowi Bocianowi

Na podstawie art. 221 ust. 9 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm.) oraz § 12 uchwały Nr 34/2023 Senatu SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego z dnia 21 kwietnia 2023 roku dotyczącej przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w SWPS Uniwersytecie Humanistycznospołecznym, Komisja habilitacyjna powołana uchwałą Rady Naukowej Instytutu Psychologii SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego uchwała, co następuje:

§1. Komisja habilitacyjna po zapoznaniu się z dorobkiem Habilitanta, recenzjami, a także po przeprowadzeniu kolokwium habilitacyjnego stwierdza, że osiągnięcie naukowe zatytułowane *Egocentryczne zniekształcenia ocen moralnych* stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej **psychologia**, a Habilitant wykazuje się istotną aktywnością naukową. Komisja habilitacyjna wyraża **pozytywną opinię** w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego **dr Konradowi Bocianowi** w dziedzinie **nauk społecznych** w dyscyplinie **psychologia**.

Uzasadnienie:

Komisja habilitacyjna w składzie: dr hab. Paweł Jurek, prof. UG – Przewodniczący Komisji; dr hab. Agnieszka Bojanowska, prof. USWPS – Sekretarz Komisji; dr hab. Michał Bilewicz, prof. UW – Recenzent; prof. dr hab. Hanna Brycz, UG – Recenzentka; prof. dr hab. Małgorzata Kossowska, UJ - Recenzentka; dr hab. Piotr Sorokowski, prof. UW – Recenzent; dr hab. Agata Gąsiorowska, prof. USWPS – Członkini Komisji na posiedzeniu w dniu **26 lutego 2024 roku** z udziałem sześciu członków i członków Komisji podjęła uchwałę zawierającą pozytywną opinię o nadaniu stopnia doktora habilitowanego dr Konradowi Bocianowi w dziedzinie **nauk społecznych** dyscyplinie **psychologia**.

Przebieg postępowania

Komisja habilitacyjna wzięła pod uwagę spełnienie wymogów ustawowych mówiących, że stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która (art. 219 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce):

- 1) posiada stopień doktora – z przedłożonych dokumentów wynika, że dr Konrad Bocian posiada stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk społecznych nadany w 2016 r. w SWPS Uniwersytecie Humanistycznospołecznym;
- 2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny – Habilitant jako osiągnięcie zgłosił cykl ośmiu artykułów, powiązanych wspólnym tematem *Egocentryczne zniekształcenia*

ocen moralnych. Wszystkie artykuły zostały napisane we współautorstwie, z czego w sześciu Habilitant był pierwszym autorem;

3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej – z przedłożonych dokumentów wynika, że dr Konrad Bocian pracował naukowo w University of Kent oraz SWPS Uniwersytecie Humanistycznospołecznym.

Podstawą sformułowanych przez komisję ocen wyżej wymienionych dokonań były:

- osiągnięcie naukowe Habilitanta, którym jest cykl ośmiu artykułów, powiązanych wspólnym tematem *Egocentryczne zniekształcenia ocen moralnych*.
- zestawiony przez Habilitanta wykaz publikacji i pozostałych form aktywności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej;
- sporządzony przez Habilitanta autoreferat;
- sporządzone przez recenzentów opinie na temat spełnienia przez Habilitanta wymagań stawianym osobom ubiegającym się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Posiedzenie komisji przebiegało w dwóch fazach. W pierwszej fazie (kolokwium habilitacyjne) przewodniczący komisji poprosił Habilitanta o przedstawienie jego osiągnięć naukowych, a obecnych podczas kolokwium habilitacyjnego recenzentów o przedstawienie konkluzji i głównych wątków recenzji. Następnie każdy z obecnych podczas kolokwium habilitacyjnego recenzentów sprecyzował kwestie, co do których oczekiwał wypowiedzi Habilitanta; przewodniczący komisji habilitacyjnej udzielił głosu Habilitantowi, a następnie udzielił głosu w dyskusji pozostałym członkom komisji habilitacyjnej. Ta faza postępowania została zaprotokołowana przez sekretarz komisji. Druga faza postępowania komisji, po zakończeniu kolokwium, polegała na tym, że członkowie komisji obradowali nad całościową oceną osiągnięć habilitanta, bez jego obecności. Habilitant był poinformowany przez przewodniczącego, że po zakończeniu pracy komisji otrzyma informację o wynikach głosowania nad uchwałą. W drugiej fazie postępowania komisja dokonała oceny osiągnięcia naukowego, a następnie podjęła uchwałę w przedmiocie wystąpienia do Rady Naukowej Instytutu Psychologii SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego o nadanie Habilitantowi stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Recenzje

Osiągnięcia naukowe przedstawione przez dr Konrada Bociana uzyskały cztery opinie pozytywne wystawione przez recenzentów, których kompetencje naukowe odpowiadają kryteriom, o których mówi art. 221 ust. 4 Ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

dr hab. Michał Bilewicz, prof. UW (wyciąg z recenzji):

„(...) prace ze wszystkich obszarów zainteresowań habilitanta ukazały się w czołowych czasopismach z psychologii społecznej (*Journal of Experimental Social Psychology, Personality and Social Psychology Bulletin*), politycznej (*Political Psychology*) i rozwojowej (*Social Development, Developmental Science*), a znaczna część osiągnięcia stała się podstawą artykułu przeglądowo-teoretycznego w prestiżowym *Social and Personality Psychology Compass*. Tylko nieliczni

psychologowie w Polsce mogą się poszczycić jako wiodący autorzy, publikacjami w czołowych czasopismach z tak wielu odrębnych dziedzin psychologii. (...) Tym, co wywarło na mnie największe wrażenie w badaniach dotyczących wpływu lubienia (osobistej postawy) na oceny moralności, było niezwykle zręczne zaplanowanie procedur eksperymentalnych, w których wykorzystywano efekty czystej ekspozycji albo kameleona do kształtowania pozytywnej postawy. Odkrycie pierwszorzędного statusu postawy w sądach moralnych uważam za bardzo ważny krok w rozwoju teorii zniekształceń ocen moralnych. W badaniach z obszaru psychologii międzygrupowej i politycznej najważniejszym odkryciem habilitanta było nie tyle stwierdzenie „trybalizmu moralnego”, czyli potwierdzenie na poziomie grupowym uzależnienia ocen moralnych od interesu własnego (w tym wypadku grupowego), ale raczej określenie roli kolektywnego narcyzmu w tej zależności. Tu również byłem pod dużym wrażeniem procedur, wykorzystujących konkretne sytuacje polityczne jako kontekst dokonywanych przez badanych ocen moralnych (...). Jedynym moim zastrzeżeniem jest model analityczny wykorzystany w części spośród omawianych badań. Skoro celem było sprawdzenie roli kolektywnego narcyzmu i identyfikacji, jako moderatorów efektu grupowej przynależności na ocenę moralności, to spodziewałbym się nie tylko testowania interakcji kolektywnego narcyzmu i przynależności grupowej, ale również testowania interakcji identyfikacji i przynależności grupowej. (...) W badaniach z obszaru psychologii rozwojowej, prowadzonych wspólnie z Katarzyną Myślińską-Szarek, habilitant wykazał, że znane zjawisko niechęci dzieci do osób antyspołecznych może być ograniczone wtedy, gdy współpraca z taką osobą przynosi dziecku bądź jego koledze korzyść oraz gdy osoba antyspołeczna skrzywdziła wcześniej inną osobę antyspołeczną. Wszystkie te badania zostały znakomicie zaplanowane i przeprowadzone na dzieciach 4-5 letnich, co wymagało zupełnie innego rodzaju procedur niż w wypadku badań przeprowadzonych z dorosłymi uczestnikami. (...) Podsumowując, uważam osiągnięcia naukowe habilitanta oraz wyniki jego badań za znakomite i wyróżniające się na tle polskiej i europejskiej psychologii społecznej. W mojej ocenie osiągnięcia naukowe habilitanta uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej, a ich autor wykazał się bardzo dużą aktywnością naukową w okresie poddanym ocenie, realizowaną na wielu uczelniach – w tym zagranicznych. Dlatego też stwierdzam, że przedstawiony do recenzji dorobek naukowy spełnia wymogi ustawowe stawiane habilitantom oraz wnioskuję o dopuszczenie dr Konrada Bociana do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.”

prof. dr hab. Hanna Brycz, UG (wyciąg z recenzji):

„(...) Dorobek przedstawiony do recenzji charakteryzuje się dużą spójnością i konsekwencją. (...) Dr Bocian nie tylko opisał jak bardzo zniekształcenia dotyczące ocen moralnych zakorzenione są w automatycznym procesie przetwarzania informacji, ale pokazał dominującą rolę ludzkiego egocentryzmu w powstawaniu zniekształceń. Poszukiwał źródeł owych zniekształceń w dwóch obszarach: (1) dominującej roli utrzymania interesu własnego/ własnej grupy; (2) przejawianych przez oceniającego postawach interpersonalnych. (...) Habilitant wnosi do tej wiedzy novum w postaci przedstawienia podstaw rozwojowych wpływu interesu własnego na sądy moralne. Niezwykle ciekawym wnioskiem z badań jest to, że jedynie defensywna identyfikacja z grupą przynależności wiąże się z usprawiedliwianiem

przemocy i ekstremizmu, a ograniczenia emigracyjne nie są odbierane jako rasizm. [W innych badaniach, przyp.] dr Bocian udowodnił występowanie efektu czystego lubienia zarówno w badaniach nad postawami politycznymi, jak i w badaniach z zakresu psychologii rozwojowej. (...) Czytając publikacje Kandydata doceniłam Jego naukowe kompetencje w podejmowaniu wątków badawczych, gdzie replikowane eksperymenty stanowią przesłankę do tworzenia nowych projektów i serii badań. (...) Kandydat do stopnia doktora habilitowanego dokonał imponującej pracy, która stanowi znaczny wkład w rozwój psychologii społecznej. Wyniki ważnych w psychologii społecznej rozważań i replikowanych badań na temat egocentrycznych zniekształceń sądów moralnych prezentują światowy standard i stanowią spory wkład w rozwój nauki. Na podstawie przedstawionych wyżej dokonań Habilitanta i wnikliwej analizy serii artykułów oceniam bardzo pozytywnie nurt dorobku głównego przedstawionego jako osiągnięcie naukowe. (...) Oceniam pozytywnie dorobek naukowy oraz aktywność naukową dr Konrada Bociana i wnoszę o nadanie dr Bocianowi stopnia doktora habilitowanego."

prof. dr hab. Małgorzata Kossowska, UJ (wyciąg z recenzji):

(...) Zaletą prac przedstawionych jako podstawa habilitacji jest wybór ważnego tematu, zidentyfikowanie luk w wiedzy i podjęcie długofalowego programu badawczego nastawionego na poszukiwanie odpowiedzi na pytanie o źródła sądów moralnych i ich wpływ na spostrzeganie i ocenę moralności innych ludzi. Badania są spójne, realizowane konsekwentnie, a kolejne pytania badawcze wynikają wprost z poprzednich badań. Prace są dobrze teoretycznie uzasadnione, badania (głównie eksperymentalne) przygotowane i przeprowadzone z dbałością o zachowanie najlepszych standardów metodologicznych, wybór metod badawczych dobrze przemyślany, a wyniki przeanalizowane z zastosowaniem zaawansowanych technik statystycznych. Wszystko to sprawia, że osiągnięcie naukowe Habilitanta można uznać, za znaczące, mające wpływ na rozwój wiedzy o formowaniu sądów społecznych/moralnych, tym samym na rozwój dyscypliny. Do ważnych wniosków merytorycznych, jakie płyną z prac Habilitanta zaliczam: – dostarczenie dowodów na rzecz teorii zakładających, że funkcją moralności jest regulacja relacji, w tym pokazanie, że własny interes (indywidualny) jest źródłem egocentrycznych zniekształceń w sądach moralnych, także u dzieci; – pokazanie, że interes grupowy wpływa na sądy moralne własnych i cudzych zachowań podobnie jak interes indywidualny. Te wyniki uzupełniły ważną lukę w badaniach nad wpływem procesów międzygrupowych na sądy moralne. Habilitant udowodnił, że oceny moralne członków grupy własnej i obcej zależą od sposobu, w jaki ludzie identyfikują się z własną grupą (bezpieczna identyfikacja vs. defensywna) oraz tego, czy oceniane działania służą interesom własnej grupy; – pokazanie, że sądy dotyczące moralnego charakteru mogą ulegać zniekształceniom pod wpływem postaw interpersonalnych. Oznacza to, że pozytywna (vs. negatywna) postawa będzie zwiększać (vs. zmniejszać) oceny moralne charakteru ocenianej osoby (zjawisko to nazwano efektem czystego lubienia lub zniekształceniem lubienia). Pokazanie także, że mechanizmem, który tłumaczy wpływ postaw na sądy moralne, jest wzrost (vs. spadek) lubienia w stosunku do ocenianej osoby, a nie nastrój (pozytywny vs. negatywny); – pokazanie, że istnieją strategie (Habilitant przetestował dwie z nich – edukację na temat efektu czystego lubienia oraz konieczność uzasadniania własnych ocen), które mogą ograniczać efekt czystego lubienia (...) Biorąc to wszystko pod

uwagę, uważam, że osiągnięcie naukowe przedstawione mi do oceny spełnia podstawowe wymogi ustawowe dla habilitacji – twórczego wkładu do wiedzy. (...) Dorobek naukowy zgłoszony do osiągnięcia naukowego oraz pozostały dorobek naukowy i działalność dydaktyczno-organizacyjne doktora Konrada Bociana w pełni odpowiada warunkowym ustawowym i spełnia kryteria zawarte w stosownej ustawie. Dlatego w pełni popieram wniosek Konrada Bociana o nadanie mu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia i wnioskuje o dopuszczenie go do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.”

dr hab. Piotr Sorokowski, prof. UWr (wyciąg z recenzji):

(...) Autor starał się w swoich badaniach odpowiedzieć na bardzo ciekawe i niebanalne pytania. Przykładowo: Czy osoby lubiane są oceniane jako bardziej moralne? Jak bardzo informacje o przeszłym zachowaniu ocenianej osoby mogą wpłynąć na takie oceny? Czy łatwo zmienić postawy wobec społecznych/niemoralnych partnerów społecznych? Jaką rolę w takich postawach odgrywają osobiste korzyści? Czy działania służące interesom grupy są często postrzegane jako bardziej moralne? Jaką rolę w powyższych zjawiskach pełni narcyzm zbiorowy czy tożsamość grupowa? Na bardzo generalnym poziomie, wnioski z prac dr Bociana i jego współpracowników, w moim przekonaniu podkreślają złożoność procesów kształtujących nasze osądy moralne oraz rolę psychologicznych i społecznych czynników w tym procesie. Badania są prowadzone w na różnych próbach badawczych (w tym dzieciach), w zróżnicowanych kontekstach społecznych. Badania autora, przyczyniają się do lepszego zrozumienia, w jaki sposób ludzie oceniają moralność innych oraz jakie czynniki wpływają na te oceny. (...) Chciałbym podkreślić, że wstępy teoretyczne do prezentowanych prac świadczą o swobodnym poruszaniu się habilitanta w najnowszej, w tym interdyscyplinarnej, literaturze w zakresie prowadzonych badań, pytania badawcze są interesujące, zaproponowana metodologia i konstrukcja przedstawionych badań jest dopracowana, zgodna z najnowszymi trendami naukowymi i nie budzi moich najmniejszych wątpliwości. Stosowane analizy są poprawne i pozwalają na wyciąganie przedstawionych w pracach wniosków. Dyskusje wyników trafnie opisują i podsumowują otrzymane w badanych rezultaty. Prace już dziś mają znaczący wkład na dyscyplinę, co widać choćby na podstawie ich licznych cytowań. Podsumowując, bardzo wysoko oceniam przedstawione przez habilitanta osiągnięcie naukowe i nie mam najmniejszych wątpliwości, że spełnia ono (zapewne z nadatkiem) wymogi ustawowe. Konkludując, bez najmniejszych wątpliwości rekomenduję nadanie dr Konradowi Bocianowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia, ponieważ spełnia on z nadatkiem wymogi ustawowe tj. posiada w dorobku osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny psychologia oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową, którą realizował w więcej niż jednej jednostce badawczej.

Opinie pozostałych członków komisji habilitacyjnej (innych niż recenzenci):

dr hab. Agata Gąsiorowska, prof. USWPS

Odnosząc się do osiągnięć naukowych doktora Konrada Bociana, prof. A. Gąsiorowska przychyliła się do pozytywnej opinii pozostałych członkiń i członków komisji. Z uznaniem odniosła się do aktywności naukowej Habilitanta doceniając wysoki poziom realizowanych projektów.

dr hab. Agnieszka Bojanowska, prof. USWPS

Odnosząc się do osiągnięć naukowych oraz aktywności naukowej doktora Konrada Bociana prof. A. Bojanowska przychyliła się do pozytywnej opinii pozostałych członkiń i członków komisji.

dr hab. Paweł Jurek, prof. UG

Odnosząc się do osiągnięć naukowych doktora Konrada Bociana, prof. P. Jurek wyraził uznanie dla wybitnego zbioru artykułów naukowych, które stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny psychologii. Jego zdaniem, aktywność naukowa Habilitanta świadczy o konsekwencji realizowania przez niego badań w obszarze zniekształceń ocen moralnych. Odnosząc się do przebiegu kolokwium, jego zdaniem Habilitant bardzo sprawnie poruszał się w tematyce, którą się zajmuje, posiadał obszerną wiedzę teoretyczną i prezentował dobry warsztat metodologiczny. Konkludując, P. Jurek przychylił się do opinii pozostałych członków komisji, którzy stwierdzili, że aktywność naukowa oraz osiągnięcia naukowe Habilitanta w pełni spełniają ustawowe wymagania stawiane osobom ubiegającym się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Dodatkowo, wyraził zamiar głosowania za podjęciem przez Komisję uchwały zawierającej pozytywną opinię o nadaniu doktorowi Konradowi Bocianowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie psychologii.

Przebieg dyskusji oraz oceny osiągnięcia i aktywności naukowej Habilitanta:

Dyskusja na temat osiągnięć naukowych, aktywności badawczej oraz przebiegu kolokwium ostatecznie doprowadziła do jednomyślnej pozytywnej opinii w sprawie nadania doktorowi Konradowi Bocianowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie psychologia. W odniesieniu do osiągnięcia naukowego pt. „Egocentryczne zniekształcenia ocen moralnych”, wszyscy obecni na posiedzeniu członkowie komisji habilitacyjnej wskazali na jego istotny wkład w rozwój dyscypliny psychologii, wysoki poziom naukowy oraz wyraźną wartość aplikacyjną. W efekcie, osiągnięcia te zostały uznane za spełniające ustawowe kryteria stosowane przy ocenie osób ubiegających się o stopień doktora habilitowanego. W odniesieniu do przebiegu kolokwium habilitacyjnego, zgodnie wskazano, że Habilitant sprawnie porusza się w tematyce formułowania ocen moralnych. Podkreślono, że temat osiągnięć naukowych Habilitanta został poszerzony zarówno w warstwie teoretycznej, jak i metodologicznej. Kandydat wyczerpująco odpowiadał na pytania członków komisji, wnosząc do dyskusji ciekawe wątki i wyjaśnienia. Poznano również dalsze plany badawcze Habilitanta. W odniesieniu do aktywności naukowej wszyscy członkowie Komisji byli zgodni, że spełnia ona warunek ustawy i została realizowana w więcej niż jednej jednostce naukowej. Podkreślono również, że cały dorobek publikacyjny Habilitanta jest treściowo spójny i opublikowany w renomowanych czasopismach. W rezultacie dyskusji nad całościową oceną osiągnięć Habilitanta członkinie i członkowie komisji habilitacyjnej zgodnie stwierdzili, że aktywność naukowa oraz osiągnięcia naukowe Habilitanta w pełni spełniają ustawowe wymagania stawiane osobom wnioskującym o nadanie stopnia doktora habilitowanego i jednomyślnie zagłosowali za podjęciem uchwały zawierającej pozytywną opinię o nadaniu doktorowi Konradowi Bocianowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie psychologia.

Konkluzja

Na podstawie oceny całości dorobku Habilitanta, przebiegu kolokwium habilitacyjnego oraz dyskusji przeprowadzonej podczas posiedzeń Komisji, Komisja habilitacyjna w głosowaniu jawnym, z udziałem sześciu członkiń i członków, **podjęła uchwałę zawierającą pozytywną opinię** w sprawie nadania doktorowi Konradowi Bocianowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia.

Uchwała o powyższej treści zapadła stosunkiem głosów:

TAK: 6;

NIE: 0;

WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ: 0

Głosowanie miało charakter jawny. Habilitant nie wnioskował o przeprowadzenie tego głosowania w trybie tajnym.

Podjęta przez komisję habilitacyjną uchwała ma dla Rady Naukowej Instytutu Psychologii SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego status opinii.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Komisja Habilitacyjna:

dr hab. Paweł Jurek, prof. UG

– Przewodniczący Komisji

dr hab. Agnieszka Bojanowska, prof. USWPS

– Sekretarz Komisji

dr hab. Michał Bilewicz, prof. UW

– Recenzent

prof. dr hab. Hanna Brycz, UG

– Recenzent

prof. dr hab. Małgorzata Kossowska, UJ

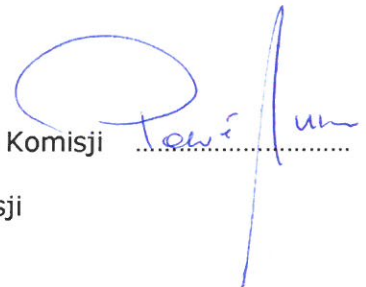
– Recenzent

dr hab. Piotr Sorokowski, prof. UW

– Recenzent

dr hab. Agata Gąsiorowska, prof. USWPS

– Członkini Komisji

Zgodnie z zapisem §12 pkt. 7 Uchwały Nr 34/2023 Senatu SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego z dnia 21 kwietnia 2023 uchwały komisji habilitacyjnej i protokoły z jej posiedzeń podpisuje przewodniczący komisji habilitacyjnej.